

هنیت هفتگی محین امیرالمؤمنین(ع)/تنهای مسیر(۴)؛ ابعاد سیاسی اجتماعی مبارزه با هوای نفس/ج ۲

پناهیان: ظلم نکردن و زیربار ظلم نرفتن، تنتیجه اجتماعی مبارزه با هوای نفس است/ آدم خوب کسی

است که هم با هوای نفسشن مبارزه کند و هم با هوای نفس طالمین/ بعضی‌ها خوب بودن را به زندگی برهوار و «اعطاف‌پذیری مطلق» ترجمه می‌کنند/ کسی که هرزه باشد، ذلیل و برد هم خواهد شد/ لائق بخششی از قانون پذیری مردم غرب ناشی از هواپرستی و هرزگی آنهاست.

پناهیان: وقتی شما نفس خودتان را بزنید؛ اولاً دیگران را نخواهید زد و به دیگران ظلم نمی‌کنید. ثانیاً به دیگران اجازه نمی‌دهید که ظلم کنند و شما را به برگی بکشانند. چون شما وقتی از هوای نفس خودتان تعیت نکنید، قطعاً از هوای نفس دیگران هم تعیت نخواهید کرد. کسی که سگ هوای نفس خود را رام کرده باشد، قطعاً از هوای نفس دیگران هم نمی‌ترسد و تسلیم آن نمی‌شود. لذا دیگران هوس نمی‌کنند چنین انسانی را فریب دهند و از او سواری بگیرند.

در ادامه بخش‌های اول تا سوم مباحث بسیار مهم «تنهای مسیر؛ راهبرد اصلی تربیت دینی»، که به تبیین جهاد اکبر یعنی مبارزه با هوای نفس آشکار و پنهان می‌پرداخت، بخش چهارم مباحث «تنهای مسیر» با موضوع «ابعاد سیاسی و اجتماعی مبارزه با هوای نفس» آغاز شد. این سلسه مباحث جمهه شب‌ها در هیئت هفتگی محین امیرالمؤمنین(ع) که در مسجد امام صادق(ع) واقع در میدان فلسطین برگزار می‌شود ارائه می‌شود. در ادامه گزیده‌ای از مباحث مطرح شده در دومین جلسه از مبحث «تنهای مسیر - ابعاد سیاسی و اجتماعی» را می‌خوانید:

نباشد! خوب بودن فردی! را از «خوب بودن اجتماعی و سیاسی» جدا کرد

- اگر خوب بودن را درست ترجمه کنیم دیگر لازم نیست انقلابی بودن یا سیاسی بودن را در کنار آن جداگانه تعریف کنیم. دیگر لازم نیست بگوییم «فلانی هم شخصاً آدم خوبی است و هم تفکر انقلابی صحیحی دارد یا در عرصه سیاسی درست رفتار می‌کند». مانند این می‌ماند که بگوییم «فلانی هم آدم خوبی است و هم اخلاق خوبی دارد!» چون خوب بودن چیزی غیر از اخلاق خوب داشتن نیست.

- اینکه بگوییم یک نفر هم شخصاً آدم خوبی است و هم از نظر انقلابی و اجتماعی و سیاسی آدم خوبی است، علی القاعدہ سخن اشتباہی است چون نشان می‌دهد ما خوب بودن را درست متنا تکرده‌ایم. وقتی خوب بودن را درست متنا کنیم، معلوم می‌شود که بین خوب بودن شخصی و خوب بودن اجتماعی انسان اصلاً فرقی نیست. جدا کردن خوب بودن فردی از خوب بودن اجتماعی و سیاسی، علامت این است که در تعریف شما از خوب بودن اشکال ایجاد شده است.

آدم خوب کسی است که هم با هوای نفس خودش مبارزه کند و هم با هوای نفس افراد ظالم

- وقتی خوب بودن را «اجام برخی از رفتارهای خوب» ترجمه نکنیم، بلکه آن را «مخالفت با هوای نفس» ترجمه کنیم، در این صورت آدم خوب کسی خواهد بود که می‌تواند با تمایلات پست(هوای نفس) خود مبارزه کند. چنین کسی هم با هوای نفس خودش مبارزه می‌کند و هم با هوای نفس دیگرانی که می‌خواهند به او ظلم کنند، مبارزه می‌کند. کسی که به هوای نفس خودش میدان نمی‌دهد و باج نخواهد داد. کسی که حاضر نیست دنبال رضایت و آرامش نفس برود، بلکه محکم در مقابل نفس خود می‌ایستد و ذلیل نفس نمی‌شود، قطعاً عزت خود را در مقابل هوای نفس دیگران هم زیر پا نمی‌گذارد.

تصویف کلیدی برای آدم خوب/ آدم خوب زیر بار حرف زور نمی‌رود حتی اگر این حرف زور، حرف دل خودش باشد

- آدم خوب، آدم ضعیف نیست بلکه قوی‌ترین انسان‌هاست، چون می‌تواند بر دشمنان دشمنان خودش، یعنی بر نفس خودش غالبه کنند. (قالَ النَّبِيُّ صَ أَعْذَى عَذُوكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ؛ مجموعه وزام/ج ۱/ص ۵۹)
- آدم خوب آدم فراری نیست بلکه آدم مبارز است و با نفس خودش درگیر می‌شود. آدم خوب کسی نیست که با زرنگ بازی و زیرآی رفتن بخواهد از درگیر شدن با نفس خود فرار کند، بلکه در مقابل هوای نفس خود می‌ایستد و با آن درگیر می‌شود تا بر آن پیروز شود.
- آدم خوب آدم مبارز و مقاوم و سخت‌کوش و حتی به تعبیری «سخت‌گیر» است. آدم خوب یعنی کسی که زیر بار حرف زور نمی‌رود حتی اگر این حرف زور، حرف دل خودش(هوای نفسش) باشد و این یکی از کلیدی‌ترین توصیف‌ها درباره آدم خوب است. هرچند برخی از این تعبیرهایی که ما برای توصیف آدم خوب به کار می‌بریم، در جامعه قابل تحمل نباشد.

بعضی‌ها خوب بودن را به «بره بودن» یا «اعطاف‌پذیری مطلق» ترجمه می‌کنند/ در بسیاری از جوامع به کسانی مدیریت می‌دهند که برهوارتر از دیگران باشند

- در مقابل این تعریف از خوب بودن، بعضی‌ها خوب بودن را به «بره بودن» یا «بره بودن» یا «اعطاف‌پذیری مطلق» ترجمه می‌کنند. در بسیاری از جوامع، خیلی از مدیران کسانی هستند که «برهوارتر و بردوارتر» از دیگران زندگی می‌کنند؛ یعنی چنین افرادی را در سطوح مختلف مدیریتی منصب می‌کنند و مسئولیت می‌دهند؛ چون این افراد بردۀ‌های خوب و گوش به فرمانی هستند و با هوای نفس دیگران درگیر نمی‌شوند. یا کسانی را به کار می‌گیرند که یک نقطه ضعی در او می‌بینند، تا به واسطه آن ضعف بتوانند بر او غلبه داشته باشند؛ به چنین کسانی کارها و مسئولیت‌های بزرگ می‌دهند. یعنی به جای اینکه مدیران قوی، ستگ، و نستوه را به کارهای بزرگ بگمارند، آدم‌های ضعیف را انتخاب می‌کنند تا اوضاع مدیریت بی‌منطق بالا، پیش برود.
- در جوامعی که چنین افراد تابع و سمت اراده‌ای را به مدیریت می‌گمارند، هر کسی پُست و مقامی گرفت، انسان به او سوء ظن پیدا می‌کند که چه آدم ضعیف و ذلیلی است که به او پُست داده‌اند؛ چون در چنین جامعه‌ای، کسی که ذلیل، حرف گوش کن و اهل کولی دادن نباشد، به او پُست و مسئولیت نمی‌دهند.

آدم خوب، یک آدم مبارز و جهادگر است/ آدم خوب «صلح کل» نیست

- آدم خوب، یک آدم مبارز و جهادگر است؛ چه در عرصه جهاد اکبر و چه در عرصه جهاد اصغر. آدم خوب «صلح کل» نیست، یعنی اصل در وجودش بر درگیری با دشمن است، نه مصالحه و مصلحت‌جویی و مصلحت‌اندیشی به معنای کوتاه‌آمدن در مقابل درگیری‌ها. چون خداوند ما را طوری ساخته است که بدترین دشمنان ما را در وجود خودمان قرار داده است (قالَ النَّبِيُّ صَ أَعْذَى عَذُوكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ؛ مجموعه وزام/ج ۱/ص ۵۹) انسان در چنین شرایطی متولد می‌شود و زندگی می‌کند، لذا راه دیگری جز مبارزه ندارد. صلح کل بودن در چنین فضایی، بی‌معنا خواهد بود.

- عافیت‌طلبی را باید از نظر دور داشت؛ عافیت‌طلبی به این معنا که انسان به گونه‌ای خوب باشد که «نه سیخ بسوزد و نه کباب» و به این معنا که زندگی آرامی و بی‌دغدغه‌ای داشته باشد و در هیچ ماجراجایی درگیر نشود؛ چنین زندگی بی‌دغدغه‌ای یک زندگی «برهوار» است. حیوانات این‌طوری هستند که در زندگی دغدغه‌ای ندارند؛ اگر میل‌شان کشید می‌خورند، اگر میل‌شان کشید می‌خوابند، اگر میل‌شان کشید می‌رونند. هر روز

- خلی‌ها اسیر عربده کشی‌های نفس خودشان هستند و بعد همین نفس سرکش خودشان را بر روی دیگران هم سوار می‌کنند و به دیگران هم خلمنی کنند.
- آدم خوب، با نفس خودش مبارزه می‌کند و آن را می‌زند، و کسی که نفس خودش را بزنند، دیگر احدی را -از روی خلمنی- نخواهد زد. متنها اگر دیگران را نمی‌زنند به خاطر ضعف و ترسو بودن یا عرضه نداشتن او نیست، بلکه به خاطر این است که جلوی ظلم نفس خودش را گرفته است و نفس او جرأت ندارد در مقابل قدرت روحی او بایستد و به دیگران ظلم کند. چون او سگ نفس خودش را رام کرده است. او جلوی ظلم نفسش به دیگران را نه به خاطر برهوار بودن یا ترسو و ضعیف بودن می‌گیرد، بلکه به خاطر مبارزه‌ای که با نفس خودش کرده است می‌تواند جلوی ظلم نفسش به دیگران را بگیرد.
- اصل خوب بودن یعنی «درگیر بودن» و پیروز شدن در این درگیری. منظور ما از درگیری هم جهاد و مبارزه با هوای نفس است. طبیعتاً در یک درگیری، کنکاری و زد و خورد وجود دارد نه اسودگی و عافیت‌طلبی. یعنی در این درگیری، گاهی انسان ضربه می‌خورد و گاهی ضربه می‌زند. لذا فرموده‌اند که مؤمن در مبارزه با هوای نفس، گاهی زمین می‌خورد و از هوای نفس خود تبعیت می‌کند ولی خداوند دست او را می‌گیرد و بلند می‌شود و بر نفس خود غلبه می‌کند و این درگیری ادامه دارد. (امام باقر (ع) : انَّ الْمُؤْمِنَ مَعْنَىٰ بِمُجَاهَدَةِ نَفْسِهِ لِيُتَلَبِّهَا عَلَىٰ هَوَاهَا فَمَرَّةٌ يَقِيمُ أَوْدَهَا وَ يُحَالِفُ هَوَاهَا فِي مَحْبَّةِ اللَّهِ وَ مَرَّةٌ تَصَرَّعَ نَفْسُهُ فَيَتَبَعَّ هَوَاهَا فَيُنَشِّهُ اللَّهُ فَيَتَعَشَّ وَ يَقِيلُ اللَّهُ عَغْرَتَهُ فَيَذَكِّرُ وَ يَنْزَعُ إِلَى التَّوْبَةِ وَ الْمُخَافَةِ فَيَذَلُّ بَصِيرَةً وَ مَغْرَفَةً لِمَا زَيَّدَ فِيهِ مِنَ الْخَوْفِ؛ تحف العقول (۲۸۵)
- نباید از درگیری مداوم با هوای نفس، خسته شد. بعضی‌ها بعد از مدتی مبارزه، از درگیری با هوای نفس خسته می‌شوند و می‌گویند: «خدا! چرا من آدم نمی‌شوم؟!» این‌ها فکر می‌کنند آدم شدن یعنی اینکه دیگر لازم نباشد با بدی‌های درون خودشان مبارزه کنند، یعنی دیگر هیچ‌هوای نفسی نداشته باشند که بخواهند با آن مبارزه کنند و این اصلاً امکان ندارد. چون هر بدی و عیوبی را در وجود خودمان از بین ببریم، یک بدی و عیوب دیگر جلو می‌آید. (پیامبر اکرم(ص)): فَإِنَّهُ لَا يَنْفَيْ مِنْهَا عِيْبًا إِلَّا بَدَا لَهُ عِيْبٌ؛ کافی/ج ۲/ص ۱۴۸) لذا مبارزه با نفس تا آخر عمر ادامه دارد؛ فقط سطوح و درجات این مبارزه با هوای نفس است
- ظلم نکردن و زیربار ظلم نرفتن، نتیجه اجتماعی مبارزه با هوای نفس است
- ما در این جلسات می‌خواهیم به ابعاد اجتماعی مبارزه با هوای نفس پپردازیم زیرا همان‌طور که قبل‌اً عرض شد، خوب بودن اجتماعی از خوب بودن فردی جدا نیست؛ وقی شما با هوای نفس خودتان مبارزه می‌کنید و به لحاظ فردی آدم خوبی می‌شود، طبیعتاً از نظر اجتماعی هم آدم خوبی خواهید شد. چون وقی شما نفس خودتان را بزنید؛ اولاً دیگران را نخواهید زد و به دیگران ظلم نمی‌کنید. ثانیاً به دیگران اجازه نمی‌دهید که ظلم کنند و شما را به برده‌گی بکشانند. چون شما وقی از هوای نفس خود را رام کرده باشد، قطعاً از هوای نفس دیگران هم تبعیت نخواهید کرد. کسی که سگ هوای نفس خود را رام کرده چنین انسانی را فریب دهنده و از او سواری بگیرند.
- البته این انسان‌های خوب، مقاوم و مبارز، ممکن است از سر برگواری دیگران را بیخشند و آزار و اذیت آنها را نادیده بگیرند ولی از سر ترس و ضعف، به هوای نفس دیگران تمکن نمی‌کنند.
- بعضی‌ها ممکن است درباره این آدم‌های خوبی که ما آنها را «مبارز» معرفی کردیم، بگویند: «این آدم‌ها گوشت‌تلخ(نچسب)، بدغُقْ یا بدغلق) هستند» می‌دانید چرا؟ چون این آدم‌های خوب، به کسی سواری نمی‌دهند، لذا آدم‌های طاغوتی و متفرعن که دوست

- همین برنامه را تکرار می‌کنند، و یک روز هم شکار می‌شوند یا می‌میرند و از این بابت هم غصه نمی‌خورند و دغدغه‌ای ندارند که قرار است من یک روزی بمیرم.
- نباید با تحریف معنای خوب بودن، خودمان را فریب دهیم زندگی انسان توانم با مبارزه و درگیری هاست و خوب بودن هم خارج از این مبارزه نیست. ما از اول تا آخر باید همین گونه زندگی کنیم، لذا خداوند می‌فرماید: «ای انسان! تو سعی توان با زجر و سختی تحمل می‌کنی تا به خدا برسی؛ یا آئیها انسان اینکه کادح إلى ریک کَذَحَا فَلَاقِيه»(انشقاق/۶) حالاً که این طور است چرا ما به خودمان دروغ بگوییم و معنای خوب بودن را تحریف کنیم؟!
- اگر خوب بودن تحریف شود و مبنای ارزش‌ها در ذهن انسان مخدوش شود، انسان بیچاره می‌شود. چون اصل حقایق عالم در ذهن او اشتباه جا می‌افتد.
- عبودیت، زهد و تقوا بودن درگیری و مبارزه تحقق پیدا نمی‌کند/تقوا در متن درگیری شکل می‌گیرد
- مراقب باشید خوب بودن را بالفاظ دیگری غیر از مبارزه و درگیری برای خودتان ترجمه نکنید و خودتان را فریب ندهید. مثلاً مراقب باشید با مفهوم زیبای «عبودیت» خودتان را فریب ندهید و سعی نکنید با مفهوم «عبد خدا بودن» از زیر بار مبارزه فرار کنید، چون انسان هیچ وقت در متن عافیت نمی‌تواند «عبد خدا» باشد. انسان بودن اینکه وارد مبارزه و درگیری شود، نمی‌تواند به معنای واقعی کلمه، عبد خدا باشد.
- با مفاهیم دیگری مثل تقوا، زهد، عبادت هم نباید خودمان را فریب دهیم و تصور کنیم که این مفاهیم بدون درگیری و نبرد و مبارزه، تحقق خارجی پیدا خواهند کرد. تقوا حالتی است که در متن درگیری شکل می‌گیرد. اصلًاً تقوا در اثر جهاد اکبر و نبرد درونی ما به دست می‌آید. تقوا را در شرایط امتحانات الهی که بر خلاف دوست‌داشتنی‌های خودمان است را انجام دهیم.
- برخی خوب بودن را به «رام بودن مانند برهه‌ها» ترجمه می‌کنند/اصل معنای خوب بودن موقفيت انسان در درگیری با نفسش است
- همه مفاهیم خوب مثل زهد و عبادت و تقوا، حقیقت خودشان را در متن درگیری پیدا می‌کنند و درگیری را نمی‌توان از حقیقت خوب بودن جدا کرد. لذا اصل تعریف خوب بودن انسان در مبارزه و درگیری با نفس خود موفق باشد و در مقابل هوای نفس خود بایستد و در برخورد با آن قوی و مقاوم باشد.
- اساساً راه درگیری برای رشد و کمال انسان وجود ندارد و ما بهمین خاطر، نام این بحث را «نتها مسیر» قرار داده‌ایم. اصل معنای خوب بودن یعنی مبارز بودن، درگیر بودن، مقاوم بودن و عافیت‌طلب بودن. البته منظور از درگیری و مبارزه، درگیری با نفس خودمان است نه درگیری و زد و خورد با دیگران.
- بعضی‌ها خوب بودن را به «بی‌آزار بودن و رام بودن مانند برهه‌ها» ترجمه می‌کنند یا آن را به «انعطاف‌پذیری مطلق» یا نرم بودن مطلق، ترجمه می‌کنند ولی این درست نیست. البته در خوب بودن، یک‌مقدار انعطاف‌پذیری، نرمش و بی‌آزار بودن هم وجود دارد ولی اصل معنای خوب بودن در مبارز بودن است. سایر ویژگی‌هایی که بر شمرده‌یم، از فواید خوب بودن به حساب می‌آیند.
- کسی که جلوی ظلم نفسش به خودش را بگیرد، می‌تواند جلوی ظلم نفسش به دیگران را هم بگیرد
- یکی از فواید مبارزه با نفس این است که انسان چون با خودش درگیر است و نفس خودش را می‌زند، لذا دیگران را نمی‌زنند. چنین انسانی، چون جلوی ظلم نفس خود به خودش را می‌گیرد، می‌تواند جلوی ظلم نفس خود به دیگران را هم بگیرد. این آدم چون مراقب است که سگ نفس او پاچه خودش را نگیرد می‌تواند مراقبت کند که سگ نفس او پاچه دیگران را نگیرد.

- پیدا می کند ذلیل تر از عبد و بردهای است که خرید و فروش می شود؛ **مَكْلُوبُ الشَّهْوَةِ أَذْلُونْ مُمْلُوكُ الرِّقْ** (غیرالحکم/ص ۷۰۹)
- کسی که هر کاری دلش می خواهد انجام دهد، خیلی ترس و ضعیف خواهد شد و این آدم خیلی راحت به برده‌گی کشیده می شود.
- آیا الان کسی هست که هرزگی را با برده‌گی یکی بداند و این را برای مردم توضیح دهد و جاییندازد؟ در کدام فیلم و سریال این واقعیت را برای مردم جانداخته‌اند؟ می‌دانید چه کسانی هستند که دهها شیوه برای ترویج هرزگی درست می‌کنند؟ همان کسانی که می‌خواهند ما را به برده‌گی بکشانند!

لاقل بخشی از قانون پذیری مردم غرب ناشی از هواپرستی و هرزگی آنهاست/ آدم هواپرست ذلیل است، چه نسبت به ظالم و چه نسبت به پلیس و قانون

- کسی که اسیر نفس خودش بشود، طبیعتاً اسیر نفس طاغوت هم خواهد شد. کسی که از هوای نفس خودش تعیت کند، تیجه‌اش این می‌شود که از هوای نفس خودش تعیت خواهد کرد و حرف زور را می‌پذیرد و تسلیم ظالم می‌شود. در ممالک غربی که آن‌همه هرزگی را در میان مردم نهادینه کرده‌اند، لاقل بخشی از قانون پذیری مردم ناشی از هواپرستی و هرزگی آنهاست. آدم هواپرست برده و ذلیل است، چه پلیس به او دستور بدهد و چه افراد هواپرست دیگر به او زور بگویند، به هر حال او خواهد پذیرفت.
- اکثریت مردم غرب می‌دانند پول مالیاتی که می‌پردازند، خرج آدم کشی‌ها در نقاط مختلف دنیا -می‌شود. شاید با این آدم کشی‌ها هم موافق نباشدند، ولی چون برده هستند طبیعتاً می‌ترسند چیزی بگویند و مخالفت خود را با این آدم کشی‌ها و جنایت‌ها ابراز کنند.
- اگر مردم ایران بینند که پول مالیات آن‌ها صرف این می‌شود که افراد بیگناه را بکشند و سر بریند، شلوغ‌ترین تظاهرات‌ها در خیابان‌های ما راه می‌افتد که «چرا پول ما صرف آدم کشی و جنایت می‌شود!؟» مردم ما نمی‌توانند این ظلم آشکار را تحمل کنند ولی مردم آن کشورها دارند این واقعیت را می‌بینند و تحمل می‌کنند. می‌دانید چرا؟ چون هواپرستی، عرق‌خواری، قمار، هرزگی و آزادی‌های جنسی در آن جا نهادینه شده است. و ارتباط این مسائل با سلطه صهیونیست‌ها بر آنها، خیلی واضح است.
- انسان وقتی از هوای نفس خودش تعیت کند، از نفس دیگری هم تعیت خواهد کرد. وقتی انسان مقابل هوای نفس خودش بایستد، به مراتب بیشتر مقابل هوای نفس دیگری هم خواهد ایستاد و کوتاه نمی‌آید. انسان وقتی هوای نفس خودش را مهار کند، به دیگران هم ظلم نخواهد کرد و وقتی هوای نفس خودش را رها کند و در مقابلش کوتاه بیاید، به دیگران هم ظلم خواهد کرد. هر کسی که ظلم می‌کند یا آماده ظلم کردن است، مستعد پذیرش ظلم هم خواهد بود.



- دارند از دیگران سواری بگیرند، از این قبیل آدم‌ها خوش‌شان نمی‌آید و آنها را گوشت‌تلخ می‌دانند. به امیرالمؤمنین(ع) هم چه در زمان حیات رسول خدا(ص) و چه پس از آن، بعضًا همین نسبت را می‌دانند. از جمله زیر و خالد بن ولید)
- بعضی‌ها که برای ازدواج خود نبال مورد خوب و مناسب» هستند، منظورشان از «آدم خوب» در واقع آدم برموار و رام است. چون خودشان طفیان گر هستند، نبال کسی می‌گردد که بر او سوار شوند و هر وقت طفیان کردند، او تسلیم شود و بگوید «چشم».

با درایت در عرصه سیاسی می‌توانیم دشمنان ما را به همدیگر مشغول کنیم و خود را نجات دهیم/ پیامبر(ص) با همین توفنند در جنگ احزاب پیروز شد

- خداؤند متعال آمدهای ظالم را به وسیله دیگر ظالمان، ادب می‌کند و طاغوت‌ها و افراد طغیان گر را به جان همدیگر می‌اندازند. خداوند به مؤمنین می‌فرماید: تصور نکنید کفاری که علیه شما می‌جنگند، با همدیگر متحدوند، نه! این‌ها با هم مشکل دارند. (**تحسیبُهُمْ جَمِيعاً وَ قَلْوَهُمْ شَتَّى ذِلِكَ بِإِنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ، حشر/۱۴**) دشمنان ما ظاهراً علیه ما اتحاد دارند، اما در واقع گرگ‌هایی هستند که حاضرند همدیگر را تکه‌پاره کنند. آنها ظالم به هیچ کس رحم نمی‌کند نه به مظلومین رحم می‌کند و نه به سایر ظالمین.
- اگر ما در عرصه سیاسی، درایت داشته باشیم می‌توانیم دشمنان خودمان را به همدیگر مشغول کنیم و خودمان را نجات دهیم. پیامبر گرامی اسلام(ص) با همین درایت سیاسی توanst در جنگ احزاب پیروز شود. یکی از عوامل مهم پیروزی مسلمین در جنگ احزاب، مذاکره‌ای بود که پیامبر(ص) با برخی از گروه‌های دشمنان اسلام انجام داد و بین آنها اختلاف انداخت. یعنی اعتماد گروه‌های دشمن از همدیگر سلب شد و لشکر آنها متلاشی شد و رسول خدا(ص) به پیروزی رسید.

چرا عذاب افراد ظلم‌پذیر کمتر از عذاب ظالمین نیست؟

- اگر خوب بودن را درست ترجمه کنیم به این معنا که «آدم خوب زیر بار ظلم هوای نفس خودش نمی‌رود» طبیعتاً این آدم خوب، زیر بار ظلم هوای نفس دیگران هم نخواهد رفت. چنین کسی به دیگران هم ظلم نخواهد کرد و آنها را ازیت نمی‌کند، چون نفس خودش را مهار کرده و مدام مشغول کنترل نفس خویش است.
- به نظر شما، آیا کسانی که مُنظِّلِم و ظلم‌پذیر هستند و بدون مقاومت چندانی تن به ستم ظالمین می‌دهند، رذل تر هستند یا ظالمینی که به آنها ظالم می‌کنند؟ آیا کسانی که تابع هوای نفس خودشان هستند و به همین دلیل، تابع هوای نفس دیگران هم می‌شوند، رذل تر هستند یا افراد هواپرستی که آنها را اسیر و برده هوای نفس خود قرار می‌دهند و به آنها ظلم می‌کنند؟ اگر این سؤال را از مردم پرسیم، اغلب می‌گویند: **خُب معلوم است که آن ظالمین، رذل تر هستند، ولی پاسخ پروردگار متعال غیر از این است. خداوند می‌فرماید: وقتی کسانی که ظلم‌پذیر بودند در جهنم در کنار ظالمین قرار می‌گیرند، اعتراض می‌کنند که خدای! لاقل این‌ها را دوربار می‌عذاب کن، این‌ها در دنیا به ما ظلم کرند و این‌جا هم به اندازه ما دارند عذاب می‌شود! خداوند می‌فرماید: هر دو گروه دو برابر عذاب می‌شوند (خَنَّى إِذَا أَذْرَكُوا فِيهَا جَمِيعاً فَالْأَخْرَاهُمْ لِأَوْلَاهُمْ رَبُّنَا هُوَ لَأَعْلَمُ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ إِلَكَّلْ ضِعْفًا وَ لِكِنْ لَا تَنَلِّمُونَ؛ اعراف/۳۷۸) می‌دانید چرا آن افراد ظلم‌پذیر هوای نفس آن ظالمین را پذیرفتند؟ چون قبلاً هوای نفس خودشان را پذیرفته بودند.**

کسی که هرزه باشد، برده خواهد شد رابطه هرزگی با برده‌گی چیست؟

- می‌دانید چرا نخست وزیر خیث بزیم جنایتکار و کودک‌کش صهیونیستی، نبال این است که جوانان ایرانی موسیقی غربی گوش کنند یا شلوار لی بیوشند؟(فارس؛ خبر ۱۳۹۲۰۷۱۳۰۰ ۱۶۴۸) چرا این افراد جنایتکار و خون‌خوار، نبال هرزگی جوانان ما هستند؟ چون می‌گویند: اگر شما تابع هوای نفس خودتان بشوید، به طور طبیعی تابع هوای نفس ما هم خواهید شد. و این موضوع کاملاً واضح است. اگر شما هرزه باشید، برده خواهید شد. (امیرالمؤمنین می‌فرماید: «کسی که شهوات و دوست‌داشتنی‌هایش بر او غلبه